

Самойленко Т.Г., старший викладач
Сумський національний аграрний університет,
м. Суми, Україна

<https://scholar.google.com/citations?user=fzGB5jgAAAAJ&hl=en>

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Сучасний етап розвитку України характеризується активізацією наукових досліджень в області модернізації державного управління та створення фундаменту публічного управління. За останні десятиліття Україні довелося пережити цілий ряд найгостріших соціально-політичних ситуацій, породжених помилками і прорахунками в процесі прийняття і реалізації державних рішень. Багато публічних рішень в країні приймалися - і приймаються - імпульсивно і інтуїтивно, без урахування їх середньострокових і довгострокових наслідків.

Формування системи публічного управління на всіх рівнях повинно здійснюватися на основі концепції сталого розвитку соціально-економічної системи, концепції зацікавлених сторін і зміни ролі населення в процесах державного управління. Сутність публічного управління полягає в діяльності органів державного управління при безпосередній участі громадян та інших зацікавлених сторін, спрямованої на формування і розвиток суспільних відносин з метою сталого розвитку держави, орієнтованого на забезпечення прав і свобод громадян та задоволення їхніх потреб у коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі.

Управління соціально-економічними системами на макрорівні базується на концептуальній моделі взаємодії бізнесу, суспільства (населення) і держави, ефективного функціонування якої забезпечує підвищення якості життя населення.

Об'єктивна необхідність розширення публічного характеру управління передбачає розробку інститутів, моделей і механізмів, за допомогою яких мешканці територій зможуть висловлювати свої інтереси і потреби, брати участь у прийнятті рішень, реалізовувати свої законні права і нести обов'язки.

На регіональному рівні система публічного управління вибудовується відповідно до загальнодержавної стратегії довгострокового розвитку, з огляду на унікальні, властиві даному регіону особливості політико-правового, соціально-економічного, екологічного, технологічного і інноваційного розвитку, природно-

кліматичних умов, з метою забезпечення врахування потреб населення, яке проживає на даній території, а також вирішити суспільно значущі завдання. Також, важливо розглядати регіон у взаємодії з його зовнішнім середовищем (держава, світ в цілому), при цьому з огляду на активну роль громадян, громадських організацій, бізнесу та наукових закладів [2].

Побудова моделі системи публічного управління сталим соціально-економічним розвитком сільської території базується на визначенні тієї цінності, яка забезпечується всім зацікавленим сторонам (громадянам, громадським організаціям (об'єднанням), господарюючим суб'єктам, державі) на умовах мінімізації витрат створення цієї цінності. Пріоритетним критерієм ефективності функціонування територіальної системи публічного управління є ступінь задоволеності зазначених суб'єктів в співвідношенні з витраченими бюджетними коштами [1].

Публічне управління в територіально-утвореному просторі найбільш повно охоплює весь комплекс суспільних послуг, що створює об'єктивну можливість розширення участі населення: як споживача публічних послуг, як суб'єкта публічного управління.

Саме на рівні міських і сільських поселень забезпечується залучення населення до процесів розробки стратегій, програм і планів соціально-економічного розвитку території та бюджетів, оцінки якості роботи органів місцевого самоврядування, результативності та ефективності діяльності комунальних установ, доступності та якості надання публічних послуг та задоволення першорядних потреб і потреб громадян, які проживають на даній території, а також виконання державних функцій.

Для реалізації державної регіональної політики, яка визначає правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні й організаційні основи регіонального розвитку, було прийнято Закон України «Про засади державної регіональної політики» [3].

Надання більшої самостійності регіонам з розширенням їхніх повноважень передбачає розвиток самоуправління, самоврядності, які залишаються недостатньо ефективною ланкою в загальній системі публічного управління, а також посилення відповідальності за результати соціально-економічної та екологічної діяльності у таких специфічних питаннях, як прозорість, відкритість, залучення членів територіальних громад до вироблення й ухвалення управлінських рішень місцевого значення, звітність посадових осіб та органів місцевого самоврядування перед територіальними громадами [4]

Саме цільові програми виступають ефективним механізмом системи публічного управління і покликані забезпечити необхідний рівень концентрації фінансових та інших ресурсів, а також встановити правомірність використання при оцінці ефективності функціонування територіальної системи публічного управління соціально-економічним розвитком території показників ефективності та результативності реалізації цільових програм [5]. При оцінці необхідно враховувати рівень відповідності механізму управління цільовими програмами вимогам і принципам публічного управління: якість експертизи програм, відкритість, доступність та прозорість інформації про хід та результати їх реалізації, а також задоволеність населення якістю реалізації цільових програм. Дієвим механізмом є проведення публічних слухань як інструментів публічного управління, що дозволяють виявити першочергові потреби, забезпечити вимірність очікуваних результатів, координацію виконання заходів з урахуванням тимчасового чинника і ресурсного забезпечення, моніторинг виконання програм наказів, цільових програм і проектів соціально-економічного розвитку території.

Список використаних джерел

1. Босак О. З. Становлення та розвиток системи публічного управління в Україні: монографія. Київ: К.І.С., 2009. 240 с.
2. Згуровський М. З. Аналіз сталого розвитку – глобальний і регіональний контексти: У 2-х ч. Україна в індикаторах сталого розвитку. / Міжнар. рада з науки (ICSU). Київ: НТУУ «КПІ», 2016. Ч. 2. 200 с.
3. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5.02.2015 р. за № 156-VIII. URL : <http://interfax.com.ua/news/political/248850.html> (дата звернення 19.09.2019 р.).
4. Стратегічний моніторинг розвитку регіонів. URL : www.niss.gov.ua/content/articles/files/region_monit_2014_1 (дата звернення 20.09.2019 р.)
5. Цілі сталого розвитку в Україні // URL: <http://sdg.org.ua/ua/pro-hlobalni-tsili/sustianable-cities-and-communities> (дата звернення 19.09.2019)